

Abstrakt

Disertační práce je zaměřena na posttraumatický růst u adolescentů a mladých dospělých. Předmětem výzkumného zájmu je zachycení reakcí a změn, které se objevují po specifickém podnětu – existenciálně prožitém traumatu, jehož podstatou je uvědomění si ohrožení života a následné uvažování o vlastní konečnosti. Teoretická část je věnována exkurzu k psychologickým a filosofickým zdrojům současných konceptů posttraumatického růstu, ve kterých nalzáme podporu pro náš předpoklad, že vnímané ohrožení života je určující pro specifický průběh posttraumatických reakcí. Dále se věnujeme konkrétnímu modelu PTG autorů Tedeschi a Calhouna, jejichž koncept změn po závažné životní události jsme zvolili jako výchozí pro náš výzkum, a jejichž dotazník PTGI využíváme v kvantitativní části.

V empirické části jsme zvolili smíšený výzkumný design. Nejdříve byla realizována kvantitativní část výzkumu, které se účastnilo 407 respondentů ve věku 17-25 let. Cílem této části bylo zjistit míru posttraumatického růstu a prokázat, že vnímané ohrožení života se vyskytuje u respondentů napříč všemi kategoriemi události, projeví se vyšším dosaženým skórem v dotazníku PTGI i v jednotlivých faktorech.

Kvalitativní část výzkumu byla založena na analýze rozhovorů s 13 respondenty ve věku 20-25 let a byla realizována s cílem zachytit specifický „tvar“ reakcí a změn na existenciálně prožité trauma. Metodou zakotvené teorie jsme postupovali od textu rozhovorů přes kategorie reakcí k vyšším abstrahovaným kategoriím. Výsledkem analýzy je dynamický model reakcí, ve kterém je využita metafora bitvy.

Klíčová slova: posttraumatický růst, existenciálně prožité trauma, ohrožení života, adolescence, mladá dospělost